
Behovet for socialpædagogik

Det socialpædagogiske fag sigter mod særlige og afgrænsede målgrupper med specielle behov, og det indbefatter en særlig viden om målgruppen og dens behov. Socialpædagogikkens målgrupper er borgere som har svært ved at finde fodfæste i samfundslivet. Den socialpædagogiske opgave er og har altid været målgruppernes deltagelse og inklusion i samfundslivet.

Det socialpædagogiske arbejdsområde er bredt og der er behov for særlig viden og kompetencer indenfor en række hovedområder. Der tegner sig tre socialpædagogiske specialområder. Ud fra et arbejdsmarkedsbehov vurderes de tre specialområder, at dække ca. en tredjedel hver:

Børn, unge og familier med behov for særlig støtte

I denne gruppe finder vi børn, unge og familier med sociale og/eller følelsesmæssige vanskeligheder. Det er børn, unge og familier som skal støttes i hverdagspraksis, i relationer og i netværk. Det er børn og unge, der har behov for behandling og særlig støtte på grund af omsorgssvigt, tidlige skader, seksuelt misbrug eller lignende. Det er ligeledes børn og unge med behov for behandling og støtte grundet en antisocial og kriminel adfærd, som er karakterafvigende, udadrettede aggressive.

Mennesker med udviklingsforstyrrelser og mennesker med fysiske og kognitive funktionsnedsættelser

Den gruppe består af børn, unge og voksne med fysiske og/eller psykiske funktionsnedsættelser, svære udviklingsforstyrrelser samt erhvervede hjerneskader. Voksne med betydelig og varig nedsat psykisk funktionsevne fx udviklingshæmning og udviklingsforstyrrelser som fx autisme. Her finder vi børn og unge med sjældne handicaps som Prader Willi Syndrom og cerebral parese. Børn, unge og voksne med komplekse kommunikationshandicap – afasi, medfødt døvblindhed med mere – hører ligeledes med til denne gruppering. Ældre med fremadskridende kognitive og adfærdsmæssige forandringer (demens, alzheimers) hører til denne målgruppe. Med til målgruppen hører også børn, unge og voksne med fysiske og/eller psykiske funktionsnedsættelser i form af tale- og hørevanskeligheder samt synsproblemer. Samt børn unge og voksne med hjerneskader medfødte eller erhvervede.

Mennesker med sindslidelser og voksne med sociale vanskeligheder og misbrug

I gruppen er børn, unge og voksne med psykisk lidelse og/eller sygdom. Det er børn, unge og voksne, som har gennemgribende og alvorlige udviklings- og personlighedsforstyrrelser, angst og selvskadende adfærd. Det er børn, unge og voksne med spiseforstyrrelser, ADHD, PTSD, borderline og skizofreni. Endvidere dækker målgruppen også voksne med betegnelsen socialt udsatte, dvs. hjemløse, prostituerede, misbrugere, brugere af krisecentre, herberger og væresteder.

1/3 af de uddannede pædagoger skal være socialpædagoger

De kompetencer, som nyuddannede har efter at have gennemført generalistuddannelsen matcher ikke de behov, der er på de socialpædagogiske arbejdspladser.

Socialpædagogerne gennemførte en survey i 2011, hvor 86 % af lederne på de socialpædagogiske arbejdspladser siger, at en selvstændig socialpædagogisk uddannelse vil løfte kvaliteten af det socialpædagogiske arbejde.

Vi uddanner ikke målrettet nok i Danmark med den nuværende generalistuddannelse. Når man ser på det uddannelsesudbud, der er internationalt, så uddannes der mere specifikt til det socialpædagogiske arbejdsområde i andre lande. Langt de fleste europæiske lande udbyder uddannelse til socialpædagog / i socialpædagogik af 3 til 4 års varighed og med praktikker indlagt. Nogle lande udbyder en uddannelse, der retter sig både mod socialpædagogisk arbejde og socialrådgivning. Uddannelser, som både uddanner til almen pædagog og socialpædagog, er der ikke eksempler på (bilag 1).

Socialpædagoger udgør minimum 35 % af de mennesker, der er ansat på hele det pædagogiske område. Og mobiliteten mellem det socialpædagogiske og almenpædagogiske område er meget lille. (bilag 2)

Socialpædagogernes anbefaling om uddannelse

Socialpædagogerne anbefaler, at der etableres en selvstændig socialpædagogisk uddannelse på 3½ år med flere og kortere indlagte praktikker. Socialpædagogerne anbefaler, at de studerende uddannes i den socialpædagogiske kerneydelse (se bilag 3) med mulighed for specialisering i et af de tre specialområder:

- Børn, unge og familier som har brug for særlig støtte
- Mennesker med udviklingsforstyrrelser og mennesker med fysiske og kognitive funktionsnedsættelser
- Mennesker med sindslidelser og voksne med sociale vanskeligheder og misbrug

Socialpædagogerne mener at etablering af en selvstændig socialpædagogisk uddannelse vil være en investering i kvalitet og bedre effekt på det særlige sociale område. Endvidere er en tilegnelse af de rette socialpædagogiske kompetencer via en selvstændig grunduddannelse meget billigere sammenlignet med en tilegnelse af de samme kompetencer via efteruddannelse. (bilag 4)